Koski Miikka 3.2.2026

Pohjolan Voiman lausunto kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta eduskunnan talousvaliokunnalle

Pohjolan Voima kiittää eduskunnan talousvaliokuntaa mahdollisuudesta jättää kirjallinen lausunto kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan ja toteaa lausunnossaan seuraavaa.

Suomen sähköntuotanto on jo lähes hiilineutraalia ja myös lämmöntuotannossa päästöt laskevat nopeasti. Vuositasolla Suomi on sähköomavarainen. Sään mukaan vaihteleva tuotanto jatkaa nopeaa kasvuaan. Sähkön hinta on Euroopan kilpailukykyisimpiä. Lähiajan haasteet liittyvät sähkön ja lämmön toimitusvarmuuden turvaamiseen. Tarvitaan lisää säävarmaa tuotantoa, säätövoimaa ja joustavuuden kehittämistä (kulutusjoustot ja sähkön varastointiratkaisut). Kansantalouden kannalta on välttämätöntä saada uusia teollisia investointeja.

Pohjolan Voima tukee vakavaa suhtautumista ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen. Tuemme myös yhteiskunnan sähköistymistä. Koska Suomessa ydinenergian rooli on keskeinen, on tärkeää, että Suomi etenee nimenomaan puhtaan energian eikä niinkään uusiutuvan energian tulokulmalla. Uudet teknologiat, kuten hiilidioksidin talteenotto, saattavat olla mahdollisuus Suomelle tulevaisuudessa.

Selonteon tavoitteet ja toimenpiteet osittain ristiriidassa keskenään

Useat strategian päämäärät ja tavoitteet ovat kannatettavia. Strategiassa on aivan oikein korostettu mm. investointien tarvetta sekä sähkön ja lämmön toimitus- ja huoltovarmuuden tärkeyttä sekä sitä, että tavoitteisiin pyritään mahdollisimman kustannustehokkaalla, vaikuttavalla ja teknistaloudellisesti kestävällä tavalla. Strategiassa on korostettu oikein ydinvoiman ja vesivoiman merkitystä hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi ja yhteiskunnan toimintavarmuuden takaamiseksi.

Tavoitteet sekä esitetyt toimenpiteet ovat kuitenkin osittain ristiriidassa keskenään, eivätkä toimenpiteet muodosta mielestämme sellaista loogista kokonaisuutta, jolla tavoitteet pystyttäisiin toteuttamaan ja sähköjärjestelmän haasteet ratkaisemaan. On vaikea nähdä, miten kustannustehokkaalla tavalla voidaan samanaikaisesti saavuttaa hiilinegatiivinen yhteiskunta, turvata sähkön ja lämmön toimitusvarmuus, varmistaa elinkeinoelämän (sisältäen energiateollisuuden) kilpailukyky sekä varmistaa edullinen energia loppukäyttäjille.

Ehdotettujen toimenpiteiden suoria ja välillisiä vaikutuksia ei myöskään ole juurikaan tarkasteltu. Vaikutustenarviointi sähkömarkkinoihin ja sitä kautta tavoitteiden toteuttamiseen on jätetty kokonaan tekemättä. Lisäksi esityksestä voi saada sen virheellisen käsityksen, että ensi vuosikymmenelle ajoittuvat ratkaisut (esim. vety ja SMR:t) auttaisivat nyt käsillä olevissa haasteissa.

Markkinaehtoisuuden murentamisesta seuraisi kallis, tehoton ja ylisäädelty sähköjärjestelmä

Pohjolan Voima pitää huolestuttavana, että energiapolitiikassa on käytössä ja suunnitteilla sellaisia toimenpiteitä, joilla murennetaan markkinaehtoisuutta edelleen ja jotka vievät kansallista sähköjärjestelmää vielä nykyistäkin säädellymmäksi ja valtiovallan entistä tiukemmin ohjaamaksi. Mielestämme tämän

POHJOLAN VOIMA OYJ
Mikonkatu 7 A5, PL 40
00101 Helsinki
puhelin 010 478 5000
etunimi.sukunimi@pvo.fi

Y-tunnus 0210161-4
Kotipaikka Helsinki
www.pohjolanvoima.fi

kehityksen lopputuloksena syntyisi kallis, tehoton ja ylisäädelty sähköjärjestelmä, joka ei toisi investointivarmuutta, mutta joka vaarantaisi olemassa olevan tuotannon toimintaedellytykset.

Nykyinen energiajärjestelmä vastaa pitkälti sitä, mitä aiemmilla poliittisilla päätöksillä on tavoiteltu. Päättäjillä pitäisi nyt olla kärsivällisyyttä antaa hintaohjauksen ohjata ja pidättäytyä tekemästä sellaisia päätöksiä, jotka heikentävät investointivarmuutta entisestään. Loppukäyttäjälle mahdollisesti aiheutuvat kustannukset olisivat haluttaessa ratkaistavissa muutoinkin kuin puuttumalla markkinoiden toimintaan.

Pohjolan Voima ei lähtökohtaisesti tue tukijärjestelmiä. Jos fossiilisen jouston tukimekanismi tai laajempi kapasiteettimekanismi otetaan käyttöön, järjestelmien pitäisi olla teknologianeutraaleja, eivätkä ne saisi vaarantaa olemassa olevan tuotannon (ydinvoima, vesivoima, lämpövoima) toimintaedellytyksiä.

Olemassa olevan tuotannon toimintaedellytykset turvattava

Pohjolan Voima pitää merkittävänä puutteena sitä, että strategialuonnos keskittyy pitkälti uuden sähköntuotannon rakentamiseen, eikä kanna huolta olemassa olevan ydinvoiman ja yhteistuotannon toimintaedellytyksistä, joiden rooli myös energiaturvallisuuden kannalta on keskeinen.

Pohjolan Voima pitää hyvänä sitä, että strategialuonnoksessa ydinvoiman merkittävä rooli säästä riippumattomana tuotantona on tunnustettu. Jos uutta ydinvoimaa rakennetaan Suomeen, tulee sen perustua kysyntään. Mikäli uutta ydinvoimaa tuettaisiin, OL3:n ja muun käytössä jo olevan ydinvoiman kannattavuus heikkenisi. Pohjolan Voima pitää merkittävänä puutteena sitä, että strategiassa ei oteta kantaa hallitusohjelman mukaiseen kirjaukseen, jonka mukaan ”Tavoitteena on, että ydinvoimaloita voidaan ajaa täydellä teholla ilman kohtuuttomia kustannuksia”. On kestämätöntä, että OL3:n täyden tehon ajo pakottaa saman aikaisesti järjestelmäsuojaan kytkettyä joustavaa teollista kulutusta kuluttamaan sähköä. Järjestelmäsuojan kehittäminen olisi hyvin kustannustehokas keino parantaa tehon riittävyyttä melko nopeallakin aikataululla.

Lämmön ja sähkön yhteistuotannon rooli korostuu kireinä ja tuulettomina pakkasjaksoina, kun sähkön kysyntä on korkealla ja tarjonta niukkaa. Pohjolan Voima huomauttaa, että yhteistuotannosta ei ollut mainintaa eduskunnalle lähteneessä versiossa. Ristiriitaista on, että luonnoksessa metsäenergia ja turve nähdään tärkeässä roolissa toimitus- ja huoltovarmuuden näkökulmasta ja samaan aikaan lämmitysmarkkinakohdassa peräänkuulutetaan lämmöntuotannossa polttamisen vähentämistä ja siirtymistä esim. sähkökattiloihin.

Muut huomiot

- Pohjolan Voima kiinnittää huomiota siihen, että uusiutuvaa energiaa käsittelevä luku keskittyy tuuli- ja aurinkovoimaan, eikä siinä käsitellä vesivoimaa tai biomassaa, joiden merkitys uusiutuvana energiana on Suomessa erittäin keskeinen.
- Pohjolan Voima pitää ilahduttavana sitä, että vesivoiman merkitys sähköjärjestelmässä ja sen tasapainottajana on kirjattu strategiaan ja että strategialuonnos korostaa vesivoiman toimintaedellytysten turvaamista. Myös pumppuvoiman edistäminen mm. etusijamenettelyllä on myönteistä, joskin etusijamenettelystä tulisi tehdä pysyvä ratkaisu.

Lisätietoja: Miikka Koski, yhteiskuntasuhdepäällikkö, Pohjolan Voima Oyj. miikka.koski@pvo.fi